

CABINET CYNGOR GWYNEDD

Adroddiad i gyfarfod Cabinet Cyngor Gwynedd

Dyddiad:	1 Tachwedd 2016
Teitl yr Eitem:	Adroddiad Perfformiad y Dirprwy Arweinydd
Pwrpas:	Derbyn a nodi'r wybodaeth yn yr adroddiad
Aelod Cabinet:	Y Cyngorydd Dyfrig Siencyn
Swyddog Cyswllt:	Dilwyn Williams, Prif Weithredwr

1. CYFLWYNIAD

- 1.1 Pwrpas yr adroddiad yma yw diweddarau fy nghyd aelodau ar yr hyn sydd wedi digwydd yn y meysydd yr wyf yn gyfrifol amdanynt fel Dirprwy Arweinydd. Bydd hyn yn cynnwys amlinellu'r hyn sydd wedi digwydd yn erbyn addewidion y Cynllun Strategol; lle mae'r mesurau perfformiad arni; a'r diweddaraf o ran cynlluniau arbedion a thoriadau.
- 1.2 Byddwn yn eich atgoffa fod yr holl faterion eisoes wedi bod yn destun trafodaeth ac wedi eu craffu mewn cyfarfodydd o'r Tîmau Rheoli perthnasol ynghyd a'r Tim Arweinyddiaeth.
- 1.3 Mae perfformiad yr Adran yn foddhaol ar y cyfan ond byddaf yn cadw llygad ar ddatblygiad y prosiect **Y Gymraeg a'r gwasanaethau cyhoeddus** wrth i'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus sefydlu a chadarnhau eu blaenoriaethau.

Cyswllt:
01286 679868
01286 679490

cabinet@gwynedd.llyw.cymru

2 Y PENDERFYNIAD A GEISIR

2.1 Derbyn a nodi'r wybodaeth yn yr adroddiad

3 Y RHESWM DROS YR ANGEN AM BENDERFYNIAD

3.1 Er mwyn sicrhau rheoli perfformiad effeithiol.

4. PROSIECTAU'R CYNLLUN STRATEGOL

Y Gymraeg

4.1. I1 Cymunedau yn hyrwyddo'r Gymraeg - Hyrwyddo'r Gymraeg drwy gefnogi a grymuso pedair cymuned gan gynorthwyo trigolion i gynnal asesiad o sefyllfa'r Gymraeg yn y gymuned er mwyn cryfhau statws a defnydd yr iaith.

Cynnydd y Prosiect

4.1.1 Mae'r prosiect yn dal i fynd yn ei flaen o fewn cymunedau Bangor, Dolgellau a Phorthmadog Pwllheli a cheir crynodeb o'r prif weithgareddau isod. Fe'ch atgoffir fod y rhaglen waith ar gyfer y prosiect wedi ei chyd gytuno gyda Llywodraeth Cymru sy'n cyllido'r gwaith trwy Hunaniaith.

4.1.2 Bangor

- Mae'r ganolfan iaith wedi agor ac wedi ei phoblogi hefo 8 o staff yr Urdd a Rheolwr/Swyddog Datblygu'r Fenter iaith. Bydd lawns swyddogol y ganolfan a'r Fenter yn cael ei gynnal gydag Alun Davies AC ar y 14 Hydref ac rwy'n gobeithio i fanteisio ar y cyfle i drafod nifer o faterion gydag o.
- Bydd Cynllun Busnes ar gyfer y Fenter iaith wedi ei gwblhau erbyn diwedd y mis fydd yn cynnwys eu gweledigaeth a blaenoriaethau ar gyfer y 5 mlynedd nesaf. Yn ogystal bydd cyfres o weithgareddau yn dilyn i godi statws y Gymraeg ym Mangor rhwng Medi a diwedd Mawrth a'r tu hwnt.

4.1.3 Dolgellau

- Mudiad Adloniant Dolgellau wedi cynnal 4 gweithgaredd ble daeth 183 person i fwynhau adloniant drwy gyfrwng y Gymraeg.
- 6 gweithgaredd ar gyfer dysgwyr wedi eu cynnal gyda 101 o fynychwyr (68 dysgwr)
- Tafenni i hyrwyddo'r Gymraeg mewn busnes wedi eu dosbarthu mewn sioeau amaethyddol lleol a thrafodaethau wedi eu cynnal gyda Grŵp Llandrillo Menai ynghylch posibiliadau i gydweithio.

4.1.4 Porthmadog/Pwllheli

- Gwaith yn mynd rhagddo hefo Clwb Hwyl Ifanc y Porth i edrych i gynnal sesiwn ymwybyddiaeth iaith ar gyfer pobl ifanc a darparu cyfleoedd ar gyfer arwain gweithgareddau yn y Gymraeg.
- 15 o weithgareddau wedi eu cynnal gyda grwpiau lleol ym Mhorthmadog sydd wedi eu hadnabod fel rhai sydd angen cynyddu eu defnydd o'r Gymraeg megis Ras y Cob, Ffair Tremadog a Phrosiect Gweilch y Pysgod.
- Cydweithio hefo 10 o fusnesau ym Mhorthmadog a Pwllheli i gynyddu eu defnydd o'r Gymraeg.

4.2 I2 - Y Gymraeg a'r gwasanaethau cyhoeddus – Cynorthwyo sefydliadau cyhoeddus i gynyddu a gwella eu darpariaeth o wasanaethau dwyieithog i drigolion Gwynedd fel eu bod yn gallu defnyddio'r Gymraeg yn naturiol. Drwy gydweithio gyda'r Bwrdd Gwasanaethau Lleol bydd modd gosod safonau cyson

ac eglur, a gweithredu ar y cyd ar gynlluniau fydd yn gwella profiad y defnyddiwr.

Cynnydd y Prosiect

- 4.2.1 Ychydig iawn o gynnydd sydd wedi bod hefo'r prosiect hyn o ganlyniad i'r aneglurder os bydd yn flaenoriaeth i'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus ar gyfer Gwynedd a Môn.
- 4.2.2 Bydd adroddiad yn cael ei gyflwyno i gyfarfod o'r Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus ar y 23ain o Fedi yn amlinellu'r cynnydd hyd yma gan ofyn am sylwadau cychwynol ar y lefel o flaenoriaeth y dylid ei roi i'r maes.
- 4.2.3 Yn y cyfamser, mae swyddogion uwch o'r holl sefydliadau wedi eu henwebu i fod yn aelodau o'r grŵp fydd yn arwain ar y gwaith a byddant yn cyfarfod ym mis Hydref. Bwriad y cyfarfod hwn fydd sefydlu lle mae pawb arni o ran lefel bresennol y ddarpariaeth gwasanaeth Cymraeg i drigolion ac ystyried y lefel o uchelgais i wella ar hyn.
- 4.3 13 Pobl ifanc yn defnyddio'r Gymraeg yn gymdeithasol - Sefydlu gwaelodlin a mesur cynnydd yn nefnydd cymdeithasol o'r Gymraeg gyda phobl ifanc.**

Cynnydd y Prosiect

- 4.3.1 Er mwyn sicrhau perchnogaeth o fewn yr Adran Addysg i'r prosiect mae'r cyfrifoldeb dros arwain wedi trosglwyddo i Garem Jackson, Swyddog Addysg. Rwyf innau, fel yr Aelod Cabinet sy'n arwain ar yr iaith, yn aelod o'r Grŵp Siarter Iaith.
- 4.3.2 Cynhaliwyd trafodaethau cychwynol gyda'r Cydlynwyr Iaith Uwchradd a grŵp dethol o Benaethiaid yn ystod mis Mehefin/Gorffennaf a derbyniwyd nifer o awgrymiadau ar gyfer datblygu'r prosiect yn yr uwchradd.
- 4.3.3 Yn sgil y trafodaethau yma, mae strategaeth drafft cychwynol wedi ei llunio a'r gwaith o'i ddatblygu yn parhau.
- 4.4 14 Awdit o sefyllfa'r Gymraeg yng Nghyngor Gwynedd - Byddwn yn:**
- i) Ystyried llwyddiant y Cyngor i normaleiddio'r Gymraeg drwy ei adrannau a'r gwasanaethau a ddarperir i drigolion y sir.**
  - ii) Cyflawni gwaith ymchwil er mwyn canfod a chadarnhau i ba raddau y mae'r Cyngor yn mynd gam ymhellach ac yn llwyddo i fanteisio ar bob cyfle i hyrwyddo'r Gymraeg drwy gyfrwng y gwasanaethau rydym yn eu darparu i drigolion y sir.**

Cynnydd y Prosiect

- 4.4.1 Mae'r gwaith o ddadansoddi canlyniadau holiaduron yr awdit wedi ei gwblhau ac rydym wedi adnabod tueddiadau a phocedi o bryderon. Yn dilyn cwblhau'r gwaith mae 4 Adran wedi eu blaenoriaethu ar gyfer y cylch cyntaf o weithredu:
- Economi a Chymuned
  - Rheoleiddio
  - Ymgynghoriaeth
  - Gofal
- 4.1.2 Mae cyfarfodydd wedi eu cynnal gyda'r uwch-swyddogion yn yr Adrannau yma i drafod canfyddiadau'r awdit a chytuno ar gynllun gweithredu manwl er mwyn

sicrhau perchnogaeth. Byddaf yn eich diweddarau ar ddatblygiad y gwaith yn fy adroddiadau perfformiad i'r dyfodol.

- 4.4.2 O ran ymyraethau mwy cyffredinol ar draws y Cyngor, mae'r polisi iaith newydd wedi ei basio a chanllawiau iaith i staff wedi eu diwygio a'u cyflwyno, ac mae canllaw i osod amodau iaith mewn cytundebau yn cael ei ddiwygio.
- 4.4.3 Yn y cyfamser, rwyf yn awyddus i edrych i mewn i opsiynau er mwyn amlygu'r ffaith fod y Gymraeg yn cael ei defnyddio ac yn iaith weithredol o fewn y Cyngor mewn lleoliadau megis Siop Gwynedd. Byddaf hefyd yn gofyn i Gofal Cwsmer ystyried os oes modd sefydlu trefn ymhle y cyferchir ac y dechreuir sgysiau gyda chwsmeriaid yn y Gymraeg bob amser.

Cyngor Effeithiol ac Effeithlon

4.5 C3 Ymgysylltu - Pwrpas y prosiect hwn yw gwella ymgysylltu ar draws y Cyngor.

Erbyn diwedd Mawrth 2017, bydd y prosiect yma wedi sicrhau bod Strategaeth Ymgysylltu yn cael ei gweithredu ac yn cynnwys cyfres o weithgareddau i wella ymgysylltu ar draws y Cyngor.

- 4.5.1 Mae Arolwg Panel Trigolion Haf 2016 ac Arolwg Cyhoeddus Haf 2016 wedi eu cynnal a byddaf mewn sefyllfa i adrodd ar y canfyddiadau yn fy adroddiad perfformiad nesaf.
- 4.5.2 Yn ogystal, ar hyn o bryd mae gwaith yn mynd yn ei flaen i greu log o brosiectau gan adnabod yr anghenion ymgysylltu cysylltiedig dros y misoedd nesaf er mwyn cytuno ar yr adnodd cyfathrebu canolog fydd ei angen ac ar gael ar eu cyfer.
- 4.5.3 Er mwyn sicrhau bod ein gwaith ymgysylltu yn parhau i fod yn gyfredol ac yn addas byddaf yn trefnu cyfarfod o'r Grŵp Ymgysylltu yn ystod yr wythnosau nesaf er mwyn sefydlu lle'r ydym wedi ei gyrraedd o ran y rhaglen waith wreiddiol ac i osod cyfeiriad i'r dyfodol.

4.6 C4 Gweithredu cyfundrefn berfformiad - Pwrpas y prosiect hwn fydd datblygu a gweithredu cyfundrefn berfformiad newydd. Bydd y gyfundrefn yn sicrhau fod timau gwasanaeth yn mesur yr hyn sy'n bwysig i bobl Gwynedd, a defnyddir y mesurau hynny i wella perfformiad.

Bydd y drefn adrodd ar hynny yn ychwanegu gwerth drwy ddal gwasanaethau yn atebol.

- 4.6.1 Erbyn hyn mae cyfresi mesurau'r Adrannau yn dechrau dangos gwahaniaeth ac yn canolbwyntio mwy ar wella amgylchiadau pobl Gwynedd.
- 4.6.2 Nodir bod yr Hyfforddiant Modiwl Perfformiad wedi llithro rhywfaint ond rwyf wedi gofyn i'r Arweinydd Prosiect roi sylw i hyn er mwyn sicrhau ei fod yn digwydd. O fynychu'r hyfforddiant bydd swyddogion hefo gwell dealltwriaeth o'r trefniadau newydd ac wedi eu harfogi a'r sgiliau i allu dadansoddi a herio perfformiad eu gwasanaethau.

5 PERFFORMIAD

- 5.1 Erbyn hyn mae mwyafrif yr Unedau wedi cadarnhau eu pwrpasau a hefo set o fesurau cysylltiedig. Ceir adroddiad llawn ar y mesurau perfformiad sy'n gysylltiedig â fy mhorthffolio yn **Atodiad 1**.

5.2 Yn y cyfarfod herio perfformiad hefo'r Gwasanaeth Cyfreithiol bu i ni drafod os oes mesurau mwy addas ar gyfer y meysydd Cofrestru Etholiadol ac Etholiadau na'r rhai presennol. Rwyf wedi gofyn iddynt ystyried os oes modd cyflwyno gwybodaeth ar berfformiad yn y meysydd ar ffurf naratif gan adnabod unrhyw rwystrau neu faterion sydd angen sylw ac amlygu sut mae'r Gwasanaeth yn ymateb.

6 SEFYLLFA ARIANNOL/ ARBEDION

6.1 Mae'r Adran **Cefnogaeth Gorfforaethol** wedi gwireddu'r oll o gynlluniau effeithlonrwydd a thoriadau 2016/17, ac yn gwneud cynnydd derbyniol iawn tuag at wireddu cynlluniau'r ddwy flwyddyn ganlynol.

Barn y swyddogion statudol

Y Prif Weithredwr:

Rwy'n croesawu'r adroddiad hwn. Mae'n nodi cryn weithgarwch a phrysurdeb yn y maes ieithyddol, maes lle mae'n anodd iawn gweld canlyniadau buan i waith. Yn y maes Ymgysylltu, fe welwn yn fuan iawn ymateb y cyhoedd yn sgil arolwg yr haf ac, fel y nodi'r Aelod Cabinet, bydd y negeseuon pwysig o hynny angen sylw yn y cylch nesaf. Mae'r perfformiad o ran gwireddu arbedion a thoriadau yn ganmoladwy iawn.

Y Swyddog Monitro:

Dim sylwadu o safbwynt priodoldeb

Y Pennaeth Cyllid:

Dim sylwadau o safbwynt priodoldeb ariannol.

Atodiadau

Atodiad 1 – Mesurau Perfformiad